

LUSTIVERE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

Kinnitatud Lustivere Põhikooli direktori 01.10.2015. a käskkirjaga nr 1-2/27

1.peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Alused

(1) Lustivere Põhikooli (edaspidi *kooli*) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(2) Kooli õppekava koostamisel lähtuti Põhikooli riiklikust (edaspidi: RÕK) ja Põhikooli lihtsustatud riiklikust (edaspidi: LÕK) õppekavast ning kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.

(3) Kooli õppekava koostamises osalesid kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning teised koolitöötajad. Kool kaasas õppekava koostamisse õpilasi (õpilasesindus), lapsevanemaid (hoolekogu) ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.

(4) Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(3) Kool rakendab nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul lihtsustatud õpet.

(4) Lihtsustatud õppe korraldamisel lähtub kool „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 15 lg 2 alusel kehtestatud põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud põhihariduse alusväärtustest, õppe- ja kasvatus eesmärkidest, õppimiskäsitlusest, hindamis põhimõtetest, nõuetest õpikeskkonnale ning õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldusest.

(5) Põhikooli kooliastmed on:

- 1) I kooliaste – 1. - 3. klass;
- 2) II kooliaste – 4. - 6. klass;
- 3) III kooliaste – 7. - 9. klass.

(6) Kooli õppekavas on üldosa ja ainevaldkondade kavad, valikõppeainete ainekavad ja läbivate teemade kirjeldused.

(7) Ainevaldkonna kavas kirjeldatakse üldised alused ainevaldkonna rakendamiseks ja ainevaldkonna kohustuslike õppeainete ainekavad.

(8) Kooli poolt valitud valikõppeained (sh lihtsustatud õppel olevad õpilased) on:

- 1) informaatika;
- 2) väärtuskasvatus;
- 3) kohalugu;
- 4) tervis ja ohutus;
- 5) loovusõpetus;
- 6) kultuurilugu.

(9) Ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad õppeainete ainekavad on:

Jrk nr	Ainevaldkond ja ained	Lisa nr RÕK	Lisa nr LÕK
1)	keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus	(lisa 1)	(lisa 10)
2)	võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel, vene keele eelõpe	(lisa 2)	(lisa 11)
3)	matemaatika: matemaatika	(lisa 3)	(lisa 12)
4)	loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia	(lisa 4)	(lisa 13)
5)	sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus, väärtuskasvatus, kohalugu, tervis ja ohutus	(lisa 5)	(lisa 14)
6)	kunstiained: muusika, kunst, loovusõpetus, kultuurilugu	(lisa 6)	(lisa 15)
7)	tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, kodundus, tehnoloogiaõpetus	(lisa 7)	(lisa 16)
8)	kehaline kasvatus: kehaline kasvatus	(lisa 8)	(lisa 17)
9)	informaatika ainekava	(lisa 9)	

§ 2. Kooli õppekava ülesehitus

(1) Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.

(2) Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) kooli väärtused ja eripära, õppe- ja kasvatusesmärgid;
- 2) õppekorraldus - tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sealhulgas vabade tundide ressursi kasutamine, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik;
- 3) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud jm taoline;
- 4) III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord; korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
- 5) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
- 6) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
- 7) karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
- 8) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 9) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 10) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(3) Ainevaldkondade õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti.

§ 3. Põhihariduse alusväärtused

(1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2) Lihtsustatud õppe abil suunatakse kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidatakse kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

(3) Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

(4) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(5) Kooli töötajad ja õpilased rajavad kogu oma tegevuse õppe- ja kasvatusprotsessis nii, et selgesti on tajutavad kooli väärtused:

1) usalduslikud suhted: õpilane/õpetaja/lapsevanem tunnetab, et teda usaldatakse; õpilane/õpetaja/lapsevanem peab kinni kokkulepetest ja reeglitest; toimib koostöö, üksteise märkamine, toetamine, tunnustamine kõikidel tasanditel;

2) empaatia: valmisolek ja suutlikkus elada sisse partneri ootustesse, mõtetesse, tunnetesse, avatus teistsuguse ja uue suhtes; suutlikkus tunnistada oma vigu;

3) austus: õpilane/õpetaja/lapsevanem austab ja hindab oma tööd, hoolib endast ja teistest; õpilane/õpetaja/lapsevanem on teadlik, et võib eksida ning on valmis oma seisukohti revideerima;

4) keskkond: turvaline, tervislik, innovaatiline keskkond ning mitmekülgsed arenguvõimalused.

(6) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühishäärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2.peatükk KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA, KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID, ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

§ 4. Kooli sihiseade

(1) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Individuaalses õppes taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks rakendatakse sobilikke eripedagoogilisi meetodeid; vajadusel koostatakse individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.

(4) Lihtsustatud õppes pööratakse enim tähelepanu sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmist, oma võimaluste ja piirangute teadvustamist.

(5) Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige.

(6) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(7) Kool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(8) Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(9) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(10) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 5. Kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

(1) Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning –põhimõtted tulenevad kooli eripärast, kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

(2) Kooli eripära

Kooli eripära	Üritused, mis toovad kooli eripära esile	Ained, mis toetavad eripära kujunemist
Paikkonna ajalugu	õpilaskonverentsid, kooli ja paikkonna ajaloo uurimine, suvised projektipäevad, paikkonna arengusse panustanud inimeste elulugude kogumine	ajalugu, kultuurilugu, kehaline kasvatus, eesti keel ja kirjandus, kunst, käsitöö ja kodundus, informaatika, tööõpetus, tehnoloogiaõpetus
Tervisedendus	tervisepäevad, matkad, loengud, osavõtt kampaaniast „Suitsuprii klass“, spordivõistlused, võistlusmäng „Kaitse end ja aita teist“, T.O.R.E liikumine	inimeseõpetus, bioloogia, kehaline kasvatus, loodusõpetus, tervis ja ohutus, eesti keel, kunst, käsitöö ja kodundus
Loodus	looduseõpperada, suvised projektipäevad, näitused, mõisapargi korrashoid	bioloogia, loodusõpetus, geograafia, kehaline kasvatus, eesti keel ja kirjandus, kunst, tööõpetus, tehnoloogiaõpetus
Kool kui piirkonna süda	kohalikud rahvatantsupeod, ühisüritused Lustivere Külaseltsiga (heakorralgud, emadepäev, perepäev, jõuluaja avamine, vastlapäev, vabariigi aastapäeva tähistamine, volbripäev jne) huviringid	kunst, ajalugu, muusika, kehaline kasvatus, eesti keel ja kirjandus, käsitöö, tehnoloogiaõpetus

§ 6. Kooli õppe- ja kasvatuspõhimõtted

- (1) Koolis luuakse tingimused iga õpilase arengu toetamiseks.
- (2) Koolis tähtsustatakse õpilase õpihuvi hoidmist ja toetamist.
- (3) Õpetus koolis on süsteemne ja terviklik, õpetuslik ja kasvatuslik aspekt on tasakaalustatud.
- (4) Kooli huvitegevus toetab tervet õppe- ja kasvatusprotsessi.
- (5) Kooli moto: Juku õpib, Juhan teab

1) Juku õpib:

- kooli ruumides (ainekabinetid);
- õppereisidel (vastavalt ainevaldkondade kavades sätestatule);
- õpilaskonverentsidel (1 kord aastas)
- ainepäevadel ja projektipäevadel (vastavalt kooli üldtööplaanis sätestatule);
- õpilasvahetuses (1 kord aastas);
- õpetajad õpivad (vastavalt koolituskavas sätestatule).

2) Juhan teab: (õpilaste ja õpetajate motiveerimine vastavalt kooli kodukorras sätestatule)

- „Lustnupp“ väljaselgitamine;
- „Aasta õpilase“ valimine;
- kiituskirjaga tunnustamine;
- olümpiaadidel osalemine;
- konkurssidel osalemine;
- „Aasta õpetaja“ valimine.

§ 7. Pädevused

(1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

(2) Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.

(3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

(4) Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdiskultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2) **sotsiaalne kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada, toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitud; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, viisakalt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged, koostada plaane ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

8) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ja hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust;

osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutades probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(4) Üldpädevused kajastuvad:

- 1) arengukavas;
- 2) õppekavas;
- 3) üldtööplaanis;
- 4) klassijuhataja töökavas (üldpädevusi arvestab klassijuhataja oma töös, klassijuhatajatunni planeerimisel, räägib nendest arenguvestlustel);
- 4) aineõpetaja töökavas.

(5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

(6) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

(7) Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet arenguvestluse käigus.

(8) Üldpädevusi aitavad lisaks õppeainetele kujundada järgmised ülekooolilised tegevused (sh. lihtsustatud õppel olevad õpilased):

Jrk nr	Üldpädevused- üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses	Traditsioonilised ülekooolilised tegevused, mis kujundavad eelkõige seda üldpädevust
1.	kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdiskultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid	teatri ühiskülastused ja etendused koolis, aktused, loengud, õpilasvahetus Mäntää – Vilppula linna koolidega, rahvatantsuringide tegevus ja tantsupidu, näitused, muusikaringide tegevus ja lauluvõistlus, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, talgupäevad
2.	sotsiaalne kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku	kodanikupäev, vabariigi aastapäeva aktus, heakorralgud, Euroopa päev, klassiväline huvitegevus

	mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel	
3.	enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme	spetsialistide loengud, 4H ja T.O.R.E. tegevused, spordi- ja tervisedenduse üritused
4.	õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi	ainepäevad, koolisisesed, maakondlikud ja vabariiklikud olümpiaadid, konkursid ja võistlused – osalemine ja korraldamine, klassiväline huvitegevus
5.	suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, viisakalt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi	õpilaskonverentsid, omaloomingukonkursid, luuleringi ja näiteringi tegevus, ettelugemispäev, kooliolümpiaadid, klassiväline huvitegevus
6.	matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt	ainepäevad, „Känguru“, „Nuputa“, Pranglimine, kooliolümpiaadid, Projektipäevad, rändnäitused, spetsialistide loengud
7.	ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmäärke, koostada plaane ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske	õpilaslaadad, klassiõhtud, õpetajate päev, diskod, loovtööd, uurimistööd, projektid, klassiväline huvitegevus
8.	digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui	loovtööde koostamine ja esitlemine, õpilaskonverents, klassiväline huvitegevus, projektipäevad,

<p>ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ja hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutades probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus</p>	<p>spetsialistide esinemised</p>
--	----------------------------------

(9) Üldpädevused lihtsustatud õppekava läbijatel

1. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused 1. – 2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) eristab oma-võõrast-ühist;
- 3) hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust;
- 4) märkab ilu;
- 5) kuulab ja vastab küsimustele;
- 6) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 7) osaleb klassi ühistegevuses (sh õpitud süžee-mängudes);
- 8) käitub tuttavas situatsioonis viisakalt;
- 9) hindab käitumisakte *õige/vale-*, *meeldib / ei meeldi-* tasandil;
- 10) oskab looduses käituda õpitu ulatuses ning hinnata oma ja teiste käitumist looduses *õige/vale*-põhimõttel;
- 11) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi;
- 12) selgitab mõisteid *ööpäev ja aastaajad*;
- 13) leiab paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajaliku teabe (suunamisel);
- 14) vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi;
- 15) eristab objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi; tajub ruumisuhteid esemete ja kujutiste ning nende osade vahel;
- 16) võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tajutavate tunnuste alusel;
- 17) viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi;
- 18) väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- 19) kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni;
- 20) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;

2. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused 3. – 5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast;
- 2) alustab ja jätkab dialoogi;
- 3) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid;
- 4) arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;
- 5) kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 6) hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest;
- 7) väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);

- 8) mõistab omandisuhteid OMA – VÕÕRAS – ÜHINE-tasandil ja käitub vastavalt;
- 9) eristab fantaasiat ja reaalsust;
- 10) hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest;
- 11) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi;
- 12) õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös;
- 13) kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 14) kirjeldab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele;
- 15) kasutab õpitud enesekontrollivõtteid (resultaadi kontroll, operatsioonaalne kontroll);
- 16) mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes;
- 17) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi, kui rühmitusalus on antud;
- 18) eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärke ja eesmärki;
- 19) loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette;
- 20) vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

3. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused 6. – 7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) lahendab konflikte rahumeelselt;
- 2) selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele;
- 3) täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile;
- 4) käitub viisakalt, tunneb kombeid;
- 5) tegutseb vastavalt päevakavale;
- 6) tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid;
- 7) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest;
- 8) kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib;
- 9) mõistab töö vajalikkust;
- 10) kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid;
- 11) oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda;
- 12) täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab juhendaja abi;
- 13) valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formuleerib ülesande, kavandab tegevuse, täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemust;
- 14) teeb vaatluse põhjal järeldusi;
- 15) kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust;
- 16) loeb ladusalt, hangib informatsiooni oma teadmistele vastavast tekstist;
- 17) loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit;
- 18) teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast;
- 19) valdab emakeele praktilist grammatikat, st mõistab ja kasutab süntaktilisi konstruktsioone nende tähendust arvestades.

4. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused 8. – 9. klassis

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga;
- 2) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega;
- 3) järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;
- 4) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetilisel või õiguslikult valedele ettepanekutele;
- 5) tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna;
- 6) hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul);

- 7) teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades;
- 8) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest;
- 9) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 10) eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas;
- 11) kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekteerib), koostab tarbekirja;
- 12) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas;
- 13) teab kutseõppe ja täiendusõppe võimalusi;
- 14) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid;
- 15) mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid;
- 16) väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

§ 8. Õppimise käsitlus

(1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja –hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õpikeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslaste ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

(2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupäraselt soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(4) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;

- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja –vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja –meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

(5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisestest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(7) Lihtsustatud õpet kavandades ja ellu viies koostatakse individuaalne õppekava (vorm lisa 19) kõigile lihtsustatud õppel olevatele õpilastele, kes õpivad klassis, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava järgi;

§ 9. Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusesega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;

- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliga samas hoones asuvat rahvaraamatukogu fondi;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja – vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt kooli staadionil, võrkpalli, korvpalli platsil ja rannavolle platsil, tehiskattega spordiväljakul (Mini Arena), ujumisõpetus toimub Põltsamaa ujulas.

(5) Tervist edendava kooli vaimsust aitab koolis hoida ja arendada tervisenõukogu ning kuulumine Tervist Edendavate Koolide vabariiklikku võrgustikku.

(6) Tunniväliselt arendatakse laste kehalisi võimeid spordi- ja tantsuringides.

(7) Õpet korraldatakse ka õppereiside ja –käikudena väljapoole kooli ruume (kooliõues, kooli liiklusõppeväljakul, mõisapargi ajaloo- ja loodusõpperajal, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes ning virtuaalses õpikeskkonnas), mille sihtkohad on täpsustatud ainevaldkondade ainekavades.

(8) Igal õppeaastal toimuvad kooliastmeti õppereisid vastavalt õppeaasta alguses klassi- ja aineõpetajate koostatud marsruudil, arvestades õppekavas sätestatud oodatavaid tulemusi, üldpädevusi ja läbivaid teemasid:

- 1) I kooliaste – Jõgeva maakonnas;
- 2) II kooliaste – Lõuna Eesti piirkonnas;
- 3) III kooliaste – Põhja Eesti piirkonnas.

§ 10. I kooliastmes taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused

(1) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;

- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

§ 11. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

(2) Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja –oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja –julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(3) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(4) Õppetöö korraldamise alus I kooliastmes on aineõpetuslik. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib esimeses ja teises kooliastmes kasutada üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

§ 12. II kooliastme pädevused

(1) Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiskonna norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 13. II kooliastme õppe- ja kasvatuse rõhuasetused

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

(2) Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(3) Õpetuses rakendatakse mitmekesisel tööviisil ja ülesannetel, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

(4) Õppetöö korraldamise alus II kooliastmes on aineõpetuslik. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib teises kooliastmes kasutada üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

§ 14. III kooliastme pädevused

(1) Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 15. III kooliastme õppe ja kasvatustöö rõhuasetused

(1) Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidel ja võimetele vastavat õpiteed valida.

(2) Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

(3) Õppetöö korraldamise alus III kooliastmes on aineõpetuslik.

3. peatükk
TUNNIJAOTUSPLAAN ÕPPEAINETI JA KLASSITI,
VALIKAINETE JA VÕÕRKEELTE VALIK,
ÕPPEMAHTUDES TEHTUD ERISUSED JA ERISUSTE TEGEMISE
PÕHJENDUSED

§ 16. Tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava alusel õppeaineti ja klassiti

- (1) Kool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevatel tunnijaotusplaanides vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus.
- (2) (9) A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene keelt.

1) Tunnijaotusplaan

Kohustuslikud ained	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
1) eesti keel	7	6(+1)	6	5	3(+1)	3	2	2(+1)	2
2) kirjandus					2	2	2	2	2
3) A-võõrkeel - inglise keel			3	3(+1)	3(+1)	3(+1)	3	3	3
4) B-võõrkeel - vene keel					+1	3	3	3	3
5) matemaatika	3(+1)	3(+1)	4	4(+1)	4	5	5	4	4(+1)
6) loodusõpetus	1(+1)	1(+1)	1	2	2	3	2		
7) geograafia							1	2	2
8) bioloogia							1	2	2
9) keemia								2	2
10) füüsika								2	2
11) ajalugu					1	2	2	2	2
12) inimeseõpetus		1	1		1	1	1	1	
13) ühiskonnaõpetus						1			2
14) muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
15) kunst	2	1	2/1	1	1	1	1	1	1
16) tööõpetus, käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus	1	2	1/2	1	2	2	2	2	1
17) kehaline kasvatus	2	3	3	3	3	2	2	2	2
18) loovusõpetus		+1							
19) informaatika			+1	+1			+1		
20) tervis ja ohutus			+1						
21) väärtuskasvatus				+1					
22) kohalugu					+1				
23) kodundus					+1				
24) kultuurilugu							+1		
Vaba tunni ressurss	(+2)	(+4)	(+2)	(+4)	(+5)	(+1)	(+2)	(+1)	(+1)
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

(2) Kohustuslikele ainetundidele lisatud tundide arv vaba tunniressursi arvelt (märgitud sulgudes + märgiga) on ette nähtud õpitulemuste kinnistamiseks.

(3) Vaba tunni ressursi arvelt õpetatakse järgmisi, mis toetavad üldpädevuste ja läbivate teemade taotlusi:

- 1) 2. klass - loovusõpetus (käeline tegevus, omalooming, dramatiseringud, loovliikumine);
- 2) 3. klass - informaatika, tervis ja ohutus (liiklus, tervislik toitumine, tervislikud eluviisid);
- 3) 4. klass - informaatika, väärtuskasvatus;
- 4) 5. klass - vene keel (eelõpe), kodundus (pere eelarve, tervislik toitumine jne);
- 5) 5. klass või 6. klass – kohalugu;
- 6) 7. klass – informaatika, kultuurilugu (fotograafia, kunsti ajalugu jne).

§ 17. Tunnijaotusplaan põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel õppeaineti ja klassiti

(1) Kool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevates tunnijaotusplaanides vastavalt klassidele esitatud nädala õppetundide mahus

Kohustuslikud õppained	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
1) eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
2) võõrkeel- inglise keel					2	2	2	2	2
3) matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
1) loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
1) ajalugu						1	2	2	1
2) inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
3) muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4) kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5) tööõpetus	2	2	2	2	4	4+1	4+2	5+2	7+2
6) kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
7) informaatika			+1	+1			+1		
8) tervis ja ohutus			+1						
9) väärtuskasvatus				+1					
10) kohalugu					+1				
11) kodundus					+1				
12) kultuurilugu							+1		
Vaba tunni ressurss			(+2)	(+2)	(+2)	(+2)	(+2)	(+2)	(+2)
Kohustuslik koormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

(2) Kohustuslikele ainetundidele lisatud tundide arv (märgitud sulgudes + märgiga) on ette nähtud õpitulemuste kinnistamiseks.

(3) Vaba tunni ressursi arvelt õpetatakse järgmisi aineid, mis toetavad üldpädevuste ja läbivate teemade taotlusi:

- 1) 3. klass - informaatika, tervis ja ohutus (liiklus, tervislik toitumine, tervislikud eluviisid);
- 2) 4. klass - informaatika, väärtuskasvatus;

- 3) 5. klass - kodundus (pere eelarve, tervislik toitumine jne);
- 4) 5. klass või 6. klass – kohalugu (vastavalt klasside liidus õpetamisele);
- 5) 7. klass – informaatika ja kultuurilugu (fotograafia, kunsti ajalugu jne).

(4) Hariduslike erivajadustega õpilaste puhul arvestatakse õppetundide mahu ja nädalatundide arvu määramisel õpilase eripäraga.

4. peatükk

LÄBIVATE TEEMADE JA LÕIMINGU RAKENDAMINE, III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

§ 18. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

§ 19. Läbivate teemade realiseerumine

(1) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) vaba tunni ressursi kasutamises - läbivate teemade taotluste toetamine uute õppeainete kaudu;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona.

(2) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Kool korraldab järgmisi ülekooolilisi tegevusi läbivate teemade taotluste toetamiseks:

Jrk nr	Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad	Igal õppeaastal toimuvad ülekooolilised tegevused läbivate teemade käsitlemiseks
1.	elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;	õpetajate päev; osalemine projektis „Tagasi kooli“; karjääripäevadel osalemine (PÜG, ameti- ja projektipäevad koolis)
2.	keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;	talgupäevad; õppekäigud loodusesse ja loodusõppekeskustesse; metsanädala üritused
3.	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;	kodanikupäeva tähistamine; jõululaat; klassiõhtud; õpilaskonverentsid
4.	kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;	rahvatantsupeod; keelte päevad; lauluvõistlus

5.	teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;	mälumängud
6.	tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;	osalemine arvutipõhistes viktoriinides, ühise e-õppekeskkonna VIKO kasutamine
7.	tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;	osalemine võistlusel „Vigurvänt“; osalemine projektides „Suitsuprii klass“, „Reipalt koolipinki“; spordivõistlused; tervisepäevad; õppused hädaolukordades käitumiseks;
8.	väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbleliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.	loengud; teatri ühiskülastused

§ 20. Lõimingu põhimõtted

(1) Lõiming tähendab õppekava terviklikkuse taotlust: õppe sisu organiseerimist tervikuks ning õpilaste tervikliku maailmapildi kujunemist vastavalt õpetuse ja kasvatuse eesmärkidele.

(2) Lõimingu eesmärgid on:

- 1) ainepõhise õppekava paindlikumaks ja efektiivsemaks muutmine;
- 2) vältida selliseid õppimisraskusi, mis tekivad tähelepanu pidevast ümberlülitamisest ühelt ainelt teisele;
- 3) aidata mõista ja suhestada juba õpitut või õpitavat;
- 4) pakkuda õpilastele motiveeritud teadmisi, seostada teadmisi õpilasest ja tema huvidest lähtuvalt ning soodustada sellega õpilase aktiivsust;
- 5) koolis õpitava seostamine eluga;
- 6) toetada üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

(3) Lõimingu viisid on:

- 1) ainetevaheliste seoste loomine – õpetaja kavandab seosed oma töökavas koostöös teiste aineõpetajatega;
- 2) ainete kombineerimine – kultuurilugu;
- 3) teemakeskne lõiming (üldõpe) - ainetevahelised projektid, õppekäigud;
- 4) valdkonnasisene ja valdkondade vaheline lõiming (üld- ja valdkonnapädevustest lähtuvalt).

(4) Lõiming saavutatakse:

- 1) erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel;
- 2) läbi koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste;

3) õppeülesannete ning -viiside abil (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk, aitavad õpilastel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi, mis on olulised nende hilisemas tööelus; õppeülesanded, nagu projekt, referaat, uurimistö, loovtöö, essee jmt täidavad aga olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel).

(5) Kooli eripära, üldpädevuste ja läbivate teemade seosed:

<u>ÜLDPÄDEVUSED</u>	<u>ERIPÄRA</u>	<u>LÄBIVAD TEEMAD</u>
kultuuri- ja väärtuspädevus 1,3,4		elukestev õpe ja karjääri planeerimine 1,4
sotsiaalne kodaniku pädevus 2,4	1. Paikkonna ajalugu	keskkond ja jätkusuutlik areng 3,4
enesemääratluspädevus 2	2. Tervisedendus	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus 4
õpipädevus 1,3	3. Loodus	kultuuriline identiteet 1,4
suhtluspädevus 1,4	4. Kool kui piirkonna süda	teabekeskond 1
matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus 2,3		tehnoloogia ja innovatsioon 4
ettevõtlikkuspädevus 4		tervis ja ohutus 2, 3, 4
digipädevus 1,4		väärtused ja kõlblus 1, 2, 3, 4

§ 21. III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

(1) III kooliastme 8. klassis korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on: 1) **uurimus**, 2) **praktiline töö**, 3) **projekt**.

(2) Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist, süstematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist.

(3) Praktiline töö võib olla:

- 1) õppematerjal (audio-, audiovisuaalne ja elektrooniline õppematerjal või -mäng, ülesannete, tekstide, temaatiliste piltide kogu, herbaarium, vms);
- 2) kunstitöö (maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, fotokogu, animatsioon, vms);
- 3) käsitöö (õmmeldud, heegeldatud, meisterdatud vm tehnikas ese);
- 4) temaatiline ajaleht;
- 5) veebileht, e-portfoolio;
- 6) leiutis;
- 7) kirjanduslik looming;
- 8) muusikateos (omaloominguline laul või muusikapala) vms.

(4) Projekt võib olla: võimlemiskava; maastikumäng; luulekava; tantsuetendus; tähtpäeva tähistamine; temaatiline aktus; näituse korraldamine; koolimaja kaunistamine; käsitöö või tehnoloogiaõpetuse projekt (nt nukumööbel jne); ainepäevad; õppekäik; vms

(5) Loovtöö eesmärgid on:

- 1) pakkuda õpilasele võimete kohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust;
- 2) toetada õpilase loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- 3) arendada õpilase eneserefleksiooni ja kriitilist mõtlemist;
- 4) arendada õpilase eneseväljendus- ja esinemisoskust;
- 5) toetada õpilase analüüsi- ja argumenteerimisoskuse arengut.

(6) Loovtöö temaatika valib kool, mille kinnitab iga õppeaasta 1. septembriks direktor käskkirjaga. Täpsema teemavaliku teeb õpilane. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

(7) Loovtöö korraldus ja põhimõtted on sätestatud vastava juhendiga (Lisa 19).

5. peatükk

ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED

§ 22. Koolidevahelised projektid

Koolidevahelised projektid kavandatakse koostöös valla haridusnõuniku ja teiste valla koolide direktoritega.

§ 23. Ülekoolilised projektid

(1) Kooli arengukavast, põhieesmärkidest, traditsioonidest, spordi- ja huvitegevusest lähtuvalt kavandab kool õppekava õpitulemuste ja pädevuste omandamiseks ülekoolilisi projekte.

(2) Ülekoolilised projektid kavandatakse üldjuhul õppeaasta alguses ja sätestatakse kooli üldtööplaani.

(3) Projekte võivad algatada koolielust huvitatud isikud (õpetajad, õpilased, lapsevanemad, vilistlased jt). Projektid kooskõlastatakse kooli juhtkonnaga.

(4) Peale projekti teostamist esitab projektijuht kooli juhtkonnale kirjaliku aruande projekti läbiviimise kohta.

6. peatükk

ÕPPE JA KASVATUSE KORRALDUS JA AJAKASUTUS

§ 24. Õppeaeg

(1) Õppeaeg on fikseeritud iga õppeaasta algul väljaantud dokumendis „Lustivere Põhikooli päevakava ja töö korraldus koolipäeva ajal“.

(2) Kooli õppetöö toimub päevases õppevormis.

(3) Õppeaasta algus on 1. september.

- (4) Kooli õppeaasta kestab õppe algusest ühel kalendriaastal uue õppe alguseni järgmisel kalendriaastal. Koolivaheajad kehtestab haridus- ja teadusminister.
- (5) Kooli õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal, trimester, õppeaasta.
- (6) Õppeaastas on kolm trimestrit.
- (7) Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase nädalakoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis.
- (8) Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel. Üldjuhul ei rakendata 1. - 9. klassides paaristunde, v.a. käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus.
- (9) Õppeekskursioonid ja -käigud (muuseum, laboratoorium, kontsert jne) fikseeritakse ainekavas ja toimumise aeg täpsustatakse õpetaja töökavas.
- (10) Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse tunniplaanis.
- (11) Pikapäeva- ja õpiabirühmale, lihtsustatud õppekava järgi õppivale õpilasele ning huviringidele koostatakse õppeaasta alguses individuaalsed tunniplaanid.
- (12) 4. ja 9. klassi käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse tunnid toimuvad 17 õppenädala jooksul.
- (13) Ülekooliliselt toimuvad läbivate teemade ja omandatud teadmiste-oskuste toetamiseks:
1) projektipäevad viimasel õppepäeval enne vaheajale minekut;
2) loengud õpilastele;
3) spordi- ja matkapäevad.
- (14) Koolis tähtsustatakse koolimaja ja selle ümbruse heakorra hoidmist ning võimaldatakse igal õpilasel anda selle heaks igal õppeaastal omapoolne panus.

7. peatükk **ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE NING** **HINDAMISE KORRALDUS**

§ 25. Hindamine

- (1) Hindamise eesmärk on:
- 1) toetada õpilase arengut;
  - 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
  - 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
  - 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
  - 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
  - 6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- (2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(3) Teadmiste, oskuste ja vilumuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ on „hea“, „3“ on rahuldav, „2“ on puudulik ja „1“ on „nõrk“.

(4) Muusikas, kunstiõpetuses, kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses, tehnoloogiaõpetuses ning tööõpetuses arvestatakse õpitulemuste hindamisel ka õpilase individuaalset arengut.

(5) Hindamise põhimõtted aineti on fikseeritud käesoleva õppekava I ptk lõikes 6 loetletud ainevaldkondade kavade üldosas.

(6) Koolis on kasutusel eKooli päevik. Päeviku täitmise ja asjaosaliste informeerimise kord on kinnitatud vastava juhendiga.

(7) Kõigil õpilastel on kohustus kasutada õpilaspäevikut koduste ülesannete, tunniplaani sisse kandmiseks, sh muudatused tunniplaanis. Vajadusel kannab õpetaja õpilase päevikusse hinded ja vajalikud tähelepanekud/märkused/teated.

(8) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras ning käesolevas õppekavas.

(9) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta trimestri lõpus klassitunnistuse (vormid kooliastmeti lisa 20) ja eKooli päeviku kaudu ning vähemalt üks kord aastas arenguestlusel.

(10) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

(11) Nõuded õpilase käitumisele on esitatud kooli kodukorras.

(12) Käesolevat hindamise korraldust rakendatakse kooli põhikooli riikliku õppekava ning põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekava alusel õppivatele õpilastele.

§ 26. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe-

ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(3) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(5) Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

(6) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguvestluse alusmaterjaliks.

§ 27. Teadmiste ja oskuste hindamine

(1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis. Õppeainete erisustest tulenevad hindamise põhimõtted on välja töötatud kooli õppekavas ainevaldkonniti (keeled, oskusained, loodusained ning reaalsused).

(2) Trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilasele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

§ 28. Hindamise vormid

(1) Õpitulemuste kontrollivahendid on suulised vastused (esitused), kirjalikud ja praktilised tööd või tegevused.

(2) Suulised vastused (esitused) toimuvad pidevalt arvestades aine või teema iseloomu.

(3) Kirjalike, praktiliste tööde või tegevuste juhendi, esitamise/sooritamise tähtaja ja hindamise vormi annab aineõpetaja.

§ 29. Hindamisel viie palli süsteemis

(1) Hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid. Kui õpitulemuse

hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90 –100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(2) Hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 75 – 89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(3) hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «3», kui õpilane on saanud 50 –74%, maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(4) hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «2», kui õpilane on saanud 20 – 49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(5) hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

(6) Kui õpilasel on tekkinud püsivad õpiraskused ja sellest tingitult mitterahuldavad hinded, siis rakendatakse talle hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori ettepanekul peatükis 9 § 43 lõikes 1 loetletud sobivat tugimeedet.

(7) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, sh ilma viitamata kopeerimist erinevatest infoallikatest, hinnatakse vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hindega „nõrk”.

(8) Plagiaadi (loomevargus – võõra teose või selle osade avaldamine omadena) esitamise korral hinnatakse tulemust hindega „nõrk” ning õpilane esitab uue töö. Õpilase tegevus on võrdsustatud vargusega ning seda arvestab klassijuhataja käitumise hindamisel.

§ 30. Järelevastamine või järeltööde sooritamine

(1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk» või on töö jäänud sooritamata/esitamata (eKoolis märgistus J), antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks, kuni 10 päeva jooksul alates hinde teada saamisest aineõpetaja poolt määratud ajal (ka õpilasele sobival, tunnivabal ajal). Haiguse tõttu puudumise korral õpetajaga kokkulepitud ajal. Järelevastamist ja järeltööd hinnatakse viiepallisüsteemis.

(2) Järelevastamisele kuuluvad kõik kontrolltööd ja praktilised tööd. Suulised vastused ja tunnikontrollid kokkuleppel aineõpetajaga. Ilma mõjuva põhjuseta 10 päeva ületanud esitamata või järelevastamata töö hindab õpetaja hindega „1“ kui omandamata teadmisi.

(3) Õpilase pikemaajalisel puudumisel antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks pikema aja jooksul aineõpetaja ja õpilase vahelisel kokkuleppel. Vajadusel koostab õpetaja(d) talle individuaalse töökava järeleõppimiseks ja –vastamiseks (vorm lisa 21).

(4) Vähemalt rahuldava järelevastamise või järeltöö tulemus kantakse eKooli klassipäevikusse ning kajastub tärniga märgistatud hindena.

§ 32. Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja iga õppeveerandi lõpul koostöös aineõpetajatega, arvestades õpiabi- ja pikapäevarühma õpetaja, õpilasesinduse liikmete ettepanekuid ja arvamusi.

(2) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(3) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav». Käitumise ja hoolsuse hinne märgitakse eKooli klassijuhataja tunni lehele ja kantakse klassitunnistusele.

(4) Hindamisel viiepallisüsteemis hinnatakse

1) käitumishindega “eeskujulik” õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt;

2) käitumishindega “hea” õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid;

3) käitumishindega “rahuldav” õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist;

4) käitumishindega “mitterahuldav” õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate nõudmistele ning kellele kooli kodukorras reguleeritud mõjutuste rakendamine ei ole andnud tulemusi.

(5) Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

(6) Haridusliku erivajadusega õpilaste käitumise hindamise põhimõtted sätestatakse individuaalse õppekava käitumise tugikavas (vorm lisa 22).

§ 33. Hoolsuse hindamine

(1) Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase:

1) suhtumine õppeülesannetesse (kohusetundlikkus, töökus, järjepidevus ja õigeaegsus õppeülesannete täitmisel);

2) õppevahendite hoidmine ja olemasolu;

- 3) töökoha korrasolek;
- 4) tegevus klassikorrapidajana;
- 5) osavõtt koolis toimuvatest heakorratöödest;
- 6) suhtumine kooli ruumide, sisustuse ja ümbruse korrashoidu.

(2) Hindamisel viiepallisüsteemis hinnatakse

- 1) hoolsushindega “eeskujulik“ õpilast, kes suhtub õppeülesannetes alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlük, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni;
- 2) hoolsushindega “hea” õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetes kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt;
- 3) hoolsushindega “rahuldav” õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt;
- 4) hoolsushindega “mitterahuldav” õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilase hoolsuse hindamise põhimõtted sätestatakse individuaalse õpekava käitumise tugikavas (vorm lisa 21).

(4) Õpilase hoolsust hinnatakse eraldi hindega I ja II kooliastmes, III kooliastmes on käitumise ja hoolsuse hinne ühine.

§ 34. Hinde vaidlustamine

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega.

(2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

§ 35. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri ja aastahinneteks. Koondhinded esitatakse viie palli süsteemis.

(2) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetöele, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(3) Trimestri hinne pannakse välja trimestri lõpul antud trimestri lõpuks õpitulemuste alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta lõpuks omandatud õpitulemuste alusel.

(4) Õpilasele, kes on 50% ja üle 50% õppetundidest puudunud, võib jätta trimestri hinde välja panemata kuni oodatavate õpitulemuste omandamiseni.

(5) Õpilasele, kellel trimestri lõpuks on õpitulemused jäänud omandamata, koostatakse selles õppeaines individuaalne töökava järeleõppimiseks ja -vastamiseks (vorm lisa 22) või suunatakse õppima aineõpetaja õpiabitundi.

(6) Õpilane on kohustatud õpetaja poolt antud teemad järele õppima ja vastama enne õppeperioodi lõppu.

(7) Kui õppeaine trimestri hinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele “nõrk”.

(8) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(9) Põhikooli lõpueksamite hindamine toimub vabariiklike juhendite alusel.

(10) Õpilastele, kes on arsti poolt välja antud meditsiinilise tõendi alusel vabastatud teatud tegevustest tööõpetuse ja kehalise kasvatuses (N: allergia puutolmu suhtes, vähendatud füüsiline koormus vm), rakendatakse individuaalne õppekava.

§ 36. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

(1) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks jäetakse õpilane õppenõukogu otsusega täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu 10 õppepäeva jooksul. Õppepäeva pikkus on kuni viis õppetundi. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.

(2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(3) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne “puudulik” või “nõrk”. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(4) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamal õppeaines pandud välja aastahinne “puudulik” või “nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(5) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(6) Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

§ 37. Õpilase järgmise klassi üleviimine

(1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

(2) I – III kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

§ 38. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad» ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ lõpueksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Lihtsustatud õppes väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikoolilõputunnistus õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami. Kooli valitud eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva aasta 1. veebruariks.

(4) Õppenõukogu otsusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse ka lihtsustatud õppes õppivale õpilasele, kellel on:

- 1) „nõrk“ või „puudulik“ lõpueksamihinne või õppeaine viimane aastahinne ühes õppeaines;
- 2) „nõrk“ või „puudulik“ lõpueksamihinne või õppeaine viimane aastahinne kahes õppeaines.

(5) Kooli direktor võib eksameid korraldavat asutust eelnevalt informeerides võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud eritingimust.

(6) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsuguse nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus.

(7) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele vanema nõusolekul on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös III kooliastme vältel ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi

(8) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on:

- 1) sooritanud põhikooli lõpueksamid ning

2) on sooritanud aineeksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kohta.

8. peatükk **ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE** **KORRALDUS**

§ 39. Õpilaste arengu toetamine

(1) Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitab kool välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valib sobivad õppemeetodid ning korraldab diferentseeritud õpet.

(2) Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde (konsultatsiooni-tunnid, pikapäevarühm).

§ 40. Teavitamine ja nõustamine

(1) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises vähemalt 1 kord aastas toimuval arenguvestlusel direktori poolt sätestatud korra alusel.

(2) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

(3) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes kooli veebilehe ja eKooli kaudu ning lastevanemate koosolekul.

(4) Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri algul aineõpetaja ja klassijuhataja poolt ning avalikustatakse kool veebilehel.

(5) Tagasisidet õppe- ja kasvatustöö tulemuslikkusest ja õppes osalemisest edastatakse kooli kodukorras sätestatud korras.

9. peatükk **HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE** **PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD**

§ 41. Hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamine

(1) Hariduslike erivajadustega õpilane (edaspidi *HEV*) on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid,

õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotlevates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

(2) Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse HEV õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil (vorm lisa 23).

(3) Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse väga heade tulemuste saavutamisest maakondlikel või üleriigilistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel.

§ 42. HEV õpilaste õppe koordineerimine

(1) Hariduslike erivajadustega õpilastele suunatavaid tugimeetmeid aitab koordineerida direktori poolt määratud HEV õpilaste koordinaator. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem.

(2) Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava (vorm lisa 24). Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

(3) Tavaklassis õppivale lihtsustatud õppel olevale õpilasele koostatakse igaks aastaks individuaalne õppekava, kus esitatakse:

- 1) üldised andmed õpilase kohta;
- 2) õpilase pedagoogilis-psühholoogiline kirjeldus ja õpilase tervisliku seisundi kirjeldus;
- 3) erisused õppesisus ja õpitulemustes;
- 4) õpilasele rakendatavad meetmed või õppe läbiviimise eritingimused, sealhulgas õppevara kohta;
- 5) õpitulemuste ja arengu hindamise kord, sealhulgas hindamisviisid ja vahendid, õpilase arengule tagasiside andmise viisid ja vahendid;
- 6) individuaalse õppekava rakendamise aeg;
- 7) individuaalse õppekava koostamise ja täitmisega seotud isikud ja nende kohustused (vorm lisa 25).

§ 43. Koolis rakendatavad tugimeetmed

(1) Koolis rakendatakse erinevaid tugimeetmeid, mida vajaduste ja võimaluste piires täiendatakse, muudetakse.

Tugimeetmed	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Tugispetsialistid:			
Logopeed – eripedagoog	x	x	x

Psühholoog (ostetakse teenust)	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Õpiabirühm	x	x	x
Sotsiaalpedagoog	x	x	x
Toetav õpikeskkond:			
Koduklassid	x		
Ainekabinetid		x	x
Pikapäevarühm (võimalus või kohustus)	x	x	x
Õpiabi ümarlaud ÕPA (HEV õpilaste koordinaator, õpiabirühma õpetaja, direktor, klassijuhatajad)	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Huviring	x	x	x
Arenguvestlus	x	x	x
Käitumisprobleemidega õpilaste klass		x	x
Väikeklass	x	x	x
Ühele õpilasele keskendatud õpe	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Individuaalne õpiabi:			
Aineõpetaja õpiabitund (võimalus või kohustus)	x	x	x
Koduõpe tervislikel põhjustel ja nõustamiskomisjoni otsusel	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Individuaalne õppekava (IÕK)	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Lihtsustatud õppekava (LÕK) nõustamiskomisjoni otsusel ja vanema taotlusel	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Õpitulemuste vähendamine nõustamiskomisjoni otsusel ja vanema taotlusel	vajadusel	vajadusel	vajadusel
Käitumise tugikava		x	X
Tagasisidestamine:			
Tugisüsteemide tõhususe aruanne (trimestri lõpus) koostavad klassiõpetaja, aineõpetajad	x	x	X

(2) Õpilase suhtes rakendatava käesolevas peatükis 9 lõikes 1 loetletud tugimeetme määramise otsustab HEV õpilaste õppe koordineerija kirjalikul ettepanekul direktor. Mõjutusmeetmete rakendamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras.

(3) Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV õppe koordineerija koostöös õpiabirühma õpetaja, aineõpetaja, klassijuhataja, pikapäevarühma kasvataja ning vajadusel koostöös teiste õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale, vajaduse korral direktorile edasisteks tegevusteks:

- 1) meetme rakendamise lõpetamine;
- 2) meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- 3) meetme vahetamine või muu meetme lisamine;
- 4) täiendavate uuringute teostamine;
- 5) eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamise.

(4) Andekad õpilased

- 1) Andekate õpilaste arendamiseks toimuvad ülekooolilised aineolümpiaadid.

- 2) 7. - 9. klassi andekamate õpilaste hulgast selgitatakse igal õppeaastal välja Lustnupp kooli kodukorras sätestatud korras.
- 3) Andekate õpilaste toetamine toimub läbi aineõpetaja individuaalse juhendamise ja huviringide.

(5) Aine õpiabirühmad

- 1) Iga aineõpetaja viib vähemalt üks kord nädalas läbi õpiabi tunni nii, et see aeg sobiks igale õpilasele.
- 2) Õpiabitundide graafik koostatakse iga õppeaasta alguses, fikseeritakse päevakavas ja avalikustatakse kooli veebilehel.

(6) Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.

(7) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(8) Väiklassis õppivale või ühele õpilasele keskendatud õppe puhul võib muuta tunnijaotusplaani ning vähendada või asendada õpitulemusi võrreldes „Põhikooli riiklikus õppekavas“ sätestatud taotletavate õpitulemustega ning vähendada õppekoormust, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

(9) Logopeediline abi

- 1) eesmärk on õpilaste suulise ja kirjaliku kõne korrigeerimine, funktsionaalse lugemisoskuse arendamine;
- 2) kirjaliku kõnepuudega õpilastele on korraldatud individuaal- ja rühmatundides;
- 3) logopeedilist abi vajavate õpilaste rühmad moodustatakse diagnooseteütluse ja individuaalse kõne uuringu alusel;
- 4) logopeed on abiks aineõpetajale kõneravi läbiviimisel alates 7. klassist.

(10) Sotsiaalpedagoogi töö

- 1) eesmärk on koolis esilekerkivate sotsiaalsete probleemide ennetamine ja lahendamine pedagoogiliste meetoditega. Sotsiaalpedagoog on õpilase sotsialiseerimisprotsessi toetaja läbi last ümbritseva võrgustiku koostöö;
- 2) otsesed valdkonnad on:
- koolikohustuse täitmise jälgimine;
  - õpi-, käitumis- ja kohanemiskustega laste ja nende lähikeskkonnaga tegelemine;
  - koolivägivallajuhtumite lahendamine;
  - laste, vanemate ja õpetajate nõustamine;
  - kuriteoennetus ning koostöö lastekaitsespetsialistiga.

(11) Pikapäevarühm

- 1) eesmärk on võimaldada tuge ja järelevalvet õppetööst vaba aja sisustamisel bussiga sõitvatele õpilastele ning pakub pedagoogilist juhendamist ja suunamist õpiülesannete täitmisel;
- 2) pikapäevarühma võetakse 1. - 9. klassi õpilane lapsevanema avalduse alusel;
- 3) pikapäevarühma töös saab osaleda õpilane, kellel on õpiraskused ja vajab tuge koduste õpiülesannete täitmiseks lapsevanema avalduse alusel;
- 4) pikapäevarühmad töötavad kooli direktori kinnitatud päevakava ja töökorralduse alusel, mis on avaldatud kooli veebilehel;

5) maakonna alaealiste komisjoni otsuse alusel.

(12) Õpiabi

- 1) õpiabitundide eesmärk on toetada 1. - 9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid tulemusi. Pearõhk on taju, mälu, tähelepanu ja mõtlemise arendamine, õpioskuste kujundamine ja õpilaste enesekindluse tõstmine õppetööga toimetulekul;
- 2) õpiabirühmad moodustatakse aineõpetajate soovitusel senist õppetööga toimetulekut arvestades;
- 3) õpiabitunnid toimuvad vastavalt kooli päevakavas kinnitatud tunniplaanile.

(13) Õpiabi ümarlaud (ÕPA) on erinevatest spetsialistidest moodustatud koostöövõrgustik

- 1) eesmärk on haridusliku erivajadustega õpilaste probleemide arutamine, õpilaste, pedagoogide ja lastevanemate nõustamine;
- 2) vähemalt kord õppeaastas tehakse ÕPA-s kokkuvõtte rakendatud meetmete tõhususest ja tehakse ettepanekuid edaspidiseks.

(14) Käitumisprobleemidega õpilaste klass

- 1) käitumisprobleemidega õpilaste klassi võetakse vastu või viiakse üle 4. – 9. klassi õpilane, kes eirab õpetajate nõudmisi ja rikub järjepidevalt koolis kehtivaid käitumisnorme, sh sagedased puudumised;
- 2) õppetöö läbiviimisel pööratakse suurt tähelepanu sotsiaalpedagoogi ja klassijuhataja koostöös õpilaste käitumisharjumuste korrigeerimisele ja soovitud käitumismallide omandamisele;
- 3) koostöös vanemaga koostatakse õpilasele individuaalne käitumise tugikava kooli kodukorras sätestatud korras.

(15) Meditsiiniline abi

- 1) kooli meditsiiniõe peamisteks ülesanneteks on õpilaste haiguste ennetus, ta osaleb õpilase arengut soodustava keskkonna loomises ja õpilase tervisekasvatuse protsessides koolis, teeb ennetustööd, abistades õpilast nii füüsiliste kui vaimsete probleemide ennetamisel;
- 2) vastuvõtt on korraldatud Põltsamaa Ametikooli juures asuvas kabinetis.

(16) Kooliväline nõustamine

- 1) kui koolis rakendatud tugiteenused ei osutunud tulemuslikuks, viiakse läbi täiendav uuring väljaspool haridusasutust, mis toimub valdavalt meditsiiniuasutuses arstide osalusel. Uuringu tulemused on aluseks Jõgevamaa Rajaleidja Keskuse spetsialistide nõustamisele suunamiseks;
- 2) toetavad tegevused nõustamiskomisjoni soovitusel:
  - individuaalse õppekava rakendamine, kus nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine;
  - õppe korraldamine lihtsustatud õppekava järgi;
  - koduõppe rakendamine (tulenevalt HEV õpilase terviseseisundist);
  - ühele õpilasele keskendatud õppe rakendamine (õpilase puhul, kes terviseseisundist tulenevalt vajab koolis pidevat jälgimist või abistamist);
  - käitumisraskustega õpilaste klassi üle viimine,
  - väikeklassi üle viimine.

10. peatükk **KARJÄÄRIÕPPE, SEALHULGAS KARJÄÄRIINFO JA**

NÕUSTAMISE KORRALDUS

§ 44. Karjääriteenused

- (1) Karjääriteenused hõlmavad karjääriõustamist, karjääriinfo vahendamist ja karjääriõpet.
- (2) Karjääriõustamine toimub koostöös Jõgevamaa Rajaleidja keskusega (testide läbiviimine ja individuaalne vestlus psühholoogiga) III kooliastmes.
- (3) Karjääriinfo vahendamiseks on kooli kodulehel Karjäärinurk ning kooli huvituppa on koondatud karjäärialased brošüürid ja voldikud.
- (4) Karjääriõpe realiseerub läbi:
  - 1) aineõppe - läbivast teemast „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ lähtudes tuuakse aineõppesse karjäärialased teemakäsitlused;
  - 2) projektide - kool osaleb Täiskasvanud Õppija nädala raames projektis „Tagasi kooli“;
  - 3) klassijuhataja töö - klassijuhatajad planeerivad karjäärialaseid klassijuhataja tunde;
  - 4) karjäärialaste ürituste ja ettevõtmiste - karjääriteabepäeval, kutseõppeasutuste ja gümnaasiumide lahtiste uste päeval, toimub karjääripäev üks kord aastas, korraldatakse karjäärialaseid loenguid, külastatakse erinevaid töökohti.
- (5) Karjääritööd koolis koordineerib karjääriõppe koordinaator.

11. peatükk LIIKLUSKASVATUS

§ 45. Liikluskasvatuse korraldus vastavalt riiklikele õigusaktidele

- (1) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid,
  - 1) kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
  - 2) kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;
  - 3) kes hoiuvad käitumast inimesi ohustavalt ja liiklust takistavalt.
- (2) Kooli rolliks on viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

§ 46. Liikluskasvatuse sisu, teemad, nende käsitlemise maht ja õpitulemused kooliastmeti

- (1) Liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:
  - 1) põhikooli esimeses astmes (1. – 3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;
  - 2) põhikooli teises (4. – 6. klass) ja kolmandas astmes (7. – 9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
- (2) Liikluskasvatuse teemad
  - jalakäija liiklusreeglid (4 tundi);
  - ohutu liikluskäitumine (2 tundi);

- liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine (1 tund);
- liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus (1 tund).

(3) Maht tundides õppeaastas iga klassi kohta kokku 8 tundi.

(4) Klassi- ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse detailiseeritud teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Liiklusteemalised klassi- ja koolivälised üritused kajastuvad kooli üldtööplaanis.

(6) Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti:

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 2) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 4) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 5) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 6) oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhile kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 3) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 3) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 4) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 5) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 6) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 7) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- 8) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 7) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 8) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);

- 9) on teadlik ohutuslastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus) ohutuslast olukorda teiste riikidega.

12. peatükk

ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

§ 47. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- (1) Õppe- ja kasvatustegevuse aluseks on kooli üldtööplaani
- (2) Aineõpetajad planeerivad aine oodatavad õpitulemused kooskõlas kooli õppekavaga ning vastavuses tunniarvustega ja üldpädevuste õpetamise üldtööplaani alusel (töökava).
- (3) Töökava koostatakse elektrooniliselt trimestrite kalenderplaani trimestri 1. nädala lõpuks.
- (4) Õpetaja töökava täidetakse eKoolis ja sisaldab järgmisi andmeid:
- 1) õppeaine;
  - 2) õpetatav klass;
  - 3) tundide arv;
  - 4) teemad, alateemad;
  - 5) hindamine.

13. peatükk

KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

§ 48. Kooli õppekava muutmise algatamine

- (1) Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.
- (2) Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli õppekava muutmise kooli direktor.

§ 49. Kooli õppekava muutmise

- (1) Põhjendatud ja asjakohase taotluse korral kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.
- (2) Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

(3) Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduse“ §16-st.

(4) Muudatused õppekavasse viiakse sisse iga õppeaasta alguseks.

(5) Kooli õppekava kinnitab direktor.